

ПРОЕКТ СТВОРЕННЯ

Клубу еколого-натуралістичної творчості за місцем проживання

Соціальні передумови створення Клубу

Дослідження соціального середовища переконливо підтверджують необхідність створення системи інституцій, що раціонально коригують його виховні впливи, підсилюючи їх позитивні сторони і блокуючи негативні.

Такими суспільними інституціями є заклади загальної середньої та позашкільної освіти і культури, громадські організації, клубні об'єднання дітей та підлітків за місцем проживання тощо.

Відомо, що в розвитку особистості клуби за інтересами відіграють значну роль як центри духовного життя дітей і підлітків, де інтегрується вплив державних і суспільних основ стимулювання соціально-виховної активності майбутніх громадян і забезпечення всебічного розвитку особистості в умовах вільного часу.

Процеси, що об'єктивно відбуваються в соціальному середовищі мікрорайону завдяки інтеграції різноманітних форм дозвілля неповнолітніх в єдине організаційне клубне об'єднання еколого-натуралістичного профілю за місцем проживання, як соціалізуючого закладу, породжують необхідність проведення спеціальних досліджень діяльності клубного об'єднання дітей і підлітків за місцем проживання: її організаційної структури, реальної і потенційної аудиторії, потреб та інтересів неповнолітніх, що задовольняються в клубних об'єднаннях за місцем проживання, структури його зовнішніх взаємозв'язків у соціальному середовищі.

Клубне об'єднання еколого-натуралістичного профілю за місцем проживання може стати впливовим компонентом системи соціального виховання молодого покоління і, водночас, воно виконує соціалізуючу, пізнавальну, інформаційну, діяльнісну функції, охоплює моральні та культурні аспекти.

Умови забезпечення соціалізації дітей і підлітків у клубних об'єднаннях еколого-натуралістичного профілю за місцем проживання:

а) сформованість у соціальних працівників, працівників клубного об'єднання за місцем проживання компонентів знань із змістовного дозвілля (інформаційного, репродуктивного, діяльнісного); спрямування всіх зацікавлених сторін, у тому числі і неповнолітніх, на об'єктивне сприйняття всіх сторін соціального середовища;

б) формування у працівників клубного об'єднання за місцем проживання нагальної потреби у передачі знань із організації змістовного дозвілля дітей і підлітків, їхнім батькам та ровесникам;

в) залучення підлітків під час оволодіння екологічними знаннями до соціально значущих громадських та суспільних змістовних дій;

У структурно-функціональну модель клубного об'єднання еколого-натуралістичного профілю за місцем проживання закладається ідея взаємодії всіх виховних інфраструктур, здатних забезпечити:

- розвиток суб'єкта як особистості у мікросоціумі з усвідомленням власного місця в ньому, взаємодію кожного суб'єкта у формальних і неформальних групах або колективах (школи, сім'ї, дворі, формальних і неформальних організаціях);

- посилення спрямування змістовної діяльності будь-якої структури в моделі клубного об'єднання еколого-натуралістичного профілю за місцем проживання на окрему особистість: дитину, підлітка, батьків, друзів; створення різновікових груп за проблемами та інтересами;

- адекватність змісту, форм, засобів, напрямків соціалізуючого впливу віковим та індивідуальним особливостям дітей і підлітків, особливостям соціального стану та ситуацій, в яких вони перебувають.

Актуальність створення Клубу еколого-натуралістичної творчості визначається такими чинниками:

- для дітей і підлітків: розвиток пізнавальної, практичної, творчої та соціальної компетентності особистості, можливість самореалізації у майбутньому;

- для батьків: безпечна, змістовна зайнятість дітей і підлітків у вільний час у закладах позашкільної освіти, культури та ін., їх навчання, виховання, розвиток, соціалізація, практична допомога у підготовці дітей і підлітків до самостійного відповідального життя;

- для держави: одна з найефективніших інвестицій у майбутнє.

Мета і завдання

Клуб еколого-натуралістичної творчості створюється з метою реалізації державної молодіжної політики, забезпечення сприятливих умов для фізичного, соціального і духовного розвитку дітей, підлітків та учнівської молоді, їх правового і соціального захисту, формування гармонійно розвиненої особистості, профілактики негативних явищ в дитячому та молодіжному середовищі.

Головними завданнями Клубу еколого-натуралістичної творчості є:

- створення умов для гармонійного розвитку особистості, задоволення потреб неповнолітніх у додатковій еколого-натуралістичній освіті, формування навиків ведення здорового способу життя, організація дозвілля;

- виявлення, розвиток і підтримка юних талантів, обдарувань і стимулювання творчого самовдосконалення дітей, підлітків та молоді;
- виховання почуття патріотизму, любові до рідної землі, власної родини, свого народу, країни України, поваги до своєї держави, народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу та інших народів, які живуть в Україні;
- задоволення потреб неповнолітніх у професійному самовизначенні;
- профілактика проявів негативних явищ в дитячому й молодіжному середовищі.

Організаційні засади

Клуб еколого-натуралістичної творчості - профільний позашкільний заклад, який створює оптимальні умови для задоволення потреб особистості у творчій самореалізації, забезпечує їй інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створює умови для соціального захисту й організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я неповнолітніх.

Клуб створюється відповідно до чинного законодавства за наявності належних умов для здійснення навчально-виховного процесу, необхідної матеріально-технічної бази, педагогічних кадрів.

До занять в Клубі залучаються учні закладів загальної середньої освіти за місцем їх проживання.

Клуб створюється за місцем проживання і керується в своїй роботі Конституцією України, Законом України «Про освіту», Конвенцією ООН про права дитини, Законом України «Про позашкільну освіту», іншими нормативно-правовими актами, Положенням про Клуб еколого-натуралістичної творчості за місцем проживання.

Клуб може організовувати роботу своїх гуртків, груп та інших творчих об'єднань дітей і підлітків у приміщеннях закладів загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти, навчально-виробничих комбінатів, підприємств, організацій, наукових установ і закладів вищої освіти, на базі спортивних будівель та стадіонів, відповідно до укладених з ними угод про оренду чи співпрацю.

Керівництво Клубом здійснює педагог-організатор, який підпорядковується керівнику місцевого органу управління освітою.

Педагогічний колектив Клубу розробляє програму діяльності відповідно до інтересів дітей, підлітків та молоді за місцем проживання.

До Клубу зараховуються місцеві вихованці, учні та слухачі віком від 7 до 18 років.

Навчально-виховний процес у Клубі здійснюється диференційовано (відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей неповнолітніх вихованців, учнів і слухачів з урахуванням їх віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я) з використанням різних організаційних форм роботи з дітьми і підлітками: заняття, гурткова робота, клубна робота, урок, лекція, індивідуальне заняття, конференція, семінар, курси, читання, вікторина, концерт, змагання, навчально-тренувальні заняття, репетиція, похід, екскурсія, експедиція, практична робота в майстернях, на природі, а також з використанням інших форм позашкільної роботи.

У Клубі можуть бути організовані гуртки, групи й інші творчі об'єднання дітей і підлітків з різних напрямів екології та біології.

Гуртки, групи та інші творчі об'єднання Клубу класифікуються за трьома рівнями:

- початковий рівень - творчі об'єднання, діяльність яких спрямована на загальний розвиток вихованців, учнів і слухачів, виявлення їх здібностей та обдарувань, прищеплення інтересу до творчої діяльності;

- основний рівень - творчі об'єднання, які розвивають інтереси вихованців, учнів і слухачів, дають їм знання, практичні уміння та навички, задовольняють потреби у професійній орієнтації;

- вищий рівень - творчі об'єднання за інтересами для здібних і обдарованих вихованців, учнів і слухачів.

Клуб організовує і проводить за місцем проживання в межах мікрорайону масові заходи еколого-натуралістичного спрямування з дітьми, підлітками, учнівською молоддю та населенням.

Актуальність потреби в клубах еколого-натуралістичної творчості.

Клуби потрібні тим дітям і підліткам, які переймаються станом довкілля, збереженням флори та фауни, люблять спостерігати, бажають досліджувати таємниці живої природи, прагнуть проводити наукові дослідження й експерименти.

На базі Клубу можуть бути організовані гуртки:

ЮНІ ОХОРОНЦІ ПРИРОДИ: формування інтересу до поглибленого вивчення природи рідного краю, розуміння взаємозв'язків природних явищ, закладання основ відповідального та дієвого ставлення до навколишнього середовища.

ЮНІ ЗНАВЦІ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН: ознайомлення з лікувальними властивостями рослин, заготівля сировини, приготування різних лікарських форм, здобуття знань про вплив лікарських рослин на організм людини.

ОСНОВИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ: для повноцінного розвитку особистості дитини значення спілкування з домашніми тваринами має важливе значення. Тварини є джерелом перших знань про природу, чинником розвитку сенсорики, логічного мислення, емпатії.

ЮНІ ОРНІТОЛОГИ: ознайомлення з сучасною класифікацією, методиками спостережень і визначення різних видів птахів, необхідністю захисту та збереження птахів; розуміння ролі птахів у природі.

ЮНІ АКВАРІУМІСТИ: вивчення цікавих аспектів підводного світу, оволодіння практичними навичками створення та утримання акваріумів різних типів, основи їх естетичного оформлення, підбір риб та декоративних елементів.

ЮНІ ЕКОЛОГИ: вивчення закономірностей організації життя на Землі, в тому числі, у зв'язку з антропічними впливами на природні системи, усвідомлення єдності людини і навколишнього природного середовища, поглиблення знань з біології, екології, географії, хімії, краєзнавства.

ЮНІ ЗООЛОГИ: в процесі вивчення тваринного світу знання дітей збагатяться фактами про різноманітність видів тварин і пристосування їх до умов існування в природному середовищі, про особливості внутрішньовидових і міжвидових відносин, про зовнішню будову і фізіологічні особливості тварин, їх індивідуальний розвиток, розповсюдження, роль у біологічних комплексах.

ЮНІ МЕДИКИ: гуртківці навчаться прийомам першої долікарської допомоги, накладати пов'язки, робити основні медичні маніпуляції, розв'язувати ситуаційні завдання. На заняттях виховується почуття милосердя до хворих, формується свідоме ставлення до власного здоров'я.

ЮНІ ГЕНЕТИКИ: ознайомлення з предметом досліджень генетики, її сучасним станом та перспективами розвитку, методологією наукових досліджень, прикладним застосуванням засвоєних знань; розвиток в учнів схильності до самостійної дослідницької діяльності.

Учасники навчального процесу

Учасниками навчального процесу в Клубі є:

- вихованці, учні і слухачі, педагогічні працівники, психологи, соціальні педагоги, спеціалісти, залучені до навчально-виховного процесу;
- батьки або особи, які їх замінюють;
- представники підприємств, установ та організацій, які беруть участь у навчально-виховному процесі.

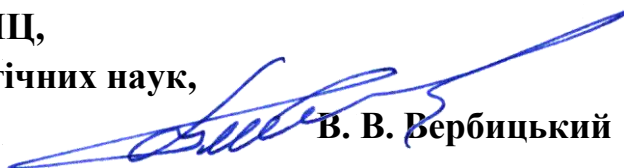
Педагогічні працівники, а також тренери-викладачі працюють за посадовою інструкцією, затвердженою начальником управління освіти.

Викладачі, керівники гуртків, секцій, груп та інших творчих об'єднань Клубу працюють відповідно до розкладу занять, затвердженого його керівником.

Міжнародні зв'язки

Клуб з відома управління освіти райдержадміністрації може укласти угоди про співробітництво з навчальними закладами, науковими установами, організаціями, фондами, товариствами, окремими громадянами зарубіжних країн, встановлювати прямі міжнародні зв'язки на основі укладених угод про обмін творчими учнівськими колективами, педагогічними колективами, створювати в установленому порядку спільні навчально-виховні центри, проводити спільні заходи.

**Директор НЕНЦ,
доктор педагогічних наук,
професор**

В. В. Бербицький